

TOVERI

Lännen Suomalaisen Työväestön Äänenkannattaja

TILAUSHINNAT — Yhdysvalloissa ja Canadassa:	
Yksi vuosikerta ..\$5.50	Kuusi kuukautta \$3.00
Kolme kuukautta ..\$1.60	Yksi kuukausi ..\$0.60
Suomeen ja muulle ulkomaille:	
Yksi vuosikerta ..\$8.50	Kuusi kuukautta \$4.50
SUBSCRIPTION RATES in the United States:	
One Year ..\$5.50	Six Months ..\$3.00
Three Months ..\$1.60	One Month ..\$0.60

No. 117

KESKIVIIKKONA, TOUKOK. 19 P.—WED., MAY 19

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

LÄHETYSTÖ NIMITETTY VENÄJÄLLE

Lee, Cannon ja McNeil vievät veljestervehdyksen Amerikan Sosialistipuolueelta

New York. (Federated Press) — Sosialistipuolueen konvention loputtuun viime torstai- ja huhtikuun päätöslauseita, joissa suunnitellaan läheisempää yhteistoimintaa sosialististen ryhmiä ja unionististen ryhmien välillä tulevissa vaaleissa. Myös päätettiin ryhtyä käytännöllisempiin toimenpiteisiin järjestämissä ja järjestön rahastamisessa.

Morris Hillquit valittiin uudelleen puolueen kansainväliseksi sihteeriksi, ja Algernon Lee, Joseph D. Cannon ja James O'Neal, kaikki New Yorkista, nimettiin kansainväliseen lähetystöön, joka vie veljestervehdyksen Amerikan Sosialistipuolueelta Neuvosto-Venäjälle, tutkii oloja siellä ja laatii havainnoitun raportin.

Myös laadittiin suunnitelma Pohjois- ja Etelä-Amerikan sosialistisen kongressin pitämiseksi.

JOKO HINNAT RUPEAVAT ALENEMAAAN

Vaatetavaran liikatuotanto pakottanut tilapäiseen hintojen alennukseen

New York, 19 p. toukok. — Johtavat kauppiat arvelevat, että elintarpeiden korkeat hinnat ovat saavuttaneet kukoilunsa ja rupeavat laskemaan. Hintojen aleneminen 15 prosentista aina 30 prosenttiin monessa johtavassa liikkeessä on siitä merkinä kauppiasten mielestä. New Yorkin suurissa päivälehdissä on ilmoitettua jyrkistä alennuksista vaatetavaran ja sekataavaran alalla.

Finanssimiehet selittävät ilmiön johtuvan rahallisesti puseruksesta ja myöskin ostojen asteittaisesta vähenemisestä.

Washington, 19 p. toukok. — Yli maan vallitseva ostokyvyttömyys ja -haluttomuus on jättänyt kauppiaiden käsiin suuria varastoja kevä-tavaroita. Tämä on pakottanut kauppiaita yli maan alentamaan tavaroiden hintoja.

San Francisco, 18 p. toukok. — Takäläiset vaatekauppiat ovat joutuneet keskenään hintataisteluun. Etenkin naisten vaatetustavaroissa ilmoitetaan suuria alennuksia — aina 20 prosenttiin asti.

Omaha, 19 p. toukok. — Muuttanut osastokauppa täällä alensi vaatetavaran hintoja 20 prosentilla. Maanantaina täytyi toisten seurata esimerkkinä ja monet alensivat hintoja 30 prosentilla.

Chicago, 19 p. toukok. — Suuremmista kaupungeista Mississippilaaksosta aina Tyyneenmeren rannikolle asti tiedotetaan, että vaatekauppiat ovat joutuneet alentamaan hintoja 20—30 prosentilla.

Vaatetarpeiden, hintojen yleinen aleneminen johtuu siitä, että vaatetehtailijoiden haltuun on jäänyt suunnaton ylijäämä vaate- ja vaatekappaleita, joita ei keino- ja teknologian korkeiden hintojen takia ole saatu markkinoille. Monet tehtailijat haluavat päästä erilleen kevä-tavaroistaan ja ovat sentähden melkoisesti alentaneet tukkuhintoja. Vaatekauppiat tietävät saavansa varastoja halvemmalla, haluavat päästä entistä varastostaan alentamalla hintoja. Alennus johtuu siis liikatuotannon luonnollisesta ja tilapäisestä ilmiöstä.

Dublin, toukok. 18 p. — Kaksi poliisiparakkia tuhottiin eilen Limerickissä ja yksi Gormans-townissa, Meath-kauntissa.

Hankkivat koulu-poikia rikkureiksi

Cincinnati, Ohio, 19 p. toukok. — Cincinnatiin piirin 1200 vaihdemiestä on edelleen lakossa, pitäten kokouksia melkein joka päivä. Innostus on suuri miesten keskuudessa. Miehet ovat jyrkällä taistelutuulella.

Junaliikenteen odotetaan pysähtyvän näinä päivinä myös Knoxvillen ja Louisvillen piireissä. Kaikkialta keskilänneistä saapu rautatieläisiltä anomuksia lähettää lakkojärjestäjiä.

Suurena vaarana on, että yhtiöt eivät saa takaisin tottuneita ratapihamiehiä, joita suurin joukoin on siirtynyt toisiin teollisuksien palvelukseen paremmilla palkoilla. Kaikki tällaiset ratakiskot ovat täynnä seisovia rahtivaunuja täydessä lastissa. Yhtiöt ilmoittavat käyttävänsä koulupoikia apunaan.

Valkosten konnantyoit Krimin niemimaalla

Krimin niemimaalla ovat täynnä henkiloita, joita syytetään bolshevikkisesta propagandasta. Joka päivä mestataan keskimäärin kymmenen henkilöä. Sevastopolissa kokoontui työväenjärjestöjen kongressi. Kaikki edustajat vangittiin. Tämä on herättänyt syvä kiikkaa työväestön keskuudessa.

Valkokaartilaiset ovat varustuneet kuularuuskuilla työväestöä vastaan. Saksalaisia on kutsuttu valkokaartilaisien avuksi. Huolimatta Krimin niemimaalla vallitsevasta valkoisesta terrorista, voimistuu vallankumousliike.

Hallituksen sotatuhlaukset

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., May 19, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
Washington, 18 p. toukok. — Syyttäen, että sotadepartimenti tuhlsi \$116,194.37 nitraattitehtaisiin, joissa ei tuotettu hiukkastakaan nitraattia ennen asepuolen kongressin sotakuluneja tukkivan komitean republikaaniset jäsenet tänään julkaisemassaan raportissa sanovat "koko nitraatti-ohjelman olleen alusta loppuun väärin harkitun ja ohjatun."

Palmer on sangen huonossa huudossa omassa valtiossaan

Washington, 18 p. toukok. — Ylisyyttäjä A. Mitchell Palmerin vaalikampanja Pennsylvaniassa presidentinehdokkuudesta on kehittänyt katkeraksi, sillä voimakas ryhmä demokraateja hänen kotivaltiossaan on ryhtynyt häntä vastustamaan.

Palmerin vastustaja johtaa tuomari Eugene C. Bonniwell, Philadelphiasta, joka on syyttänyt, että Palmer ylisyöttäjä on käyttänyt valtuuksiaan väärin saattamalla työväenjohtajia vankiloihin ja toimittamalla laittomia joukkovangitsemisia. Palmer on kyennyt puolustamaan itseään ainoastaan väittämällä syyttöksi valheiksi.

PÄÄOMAN INTERNATIONALE

Lontoo, 19 p. toukok. — Brittiläiset ja amerikalaiset edustajat kokoontuvat kohtapuoleen Lontoosen laatimaan perussääntöjä kansainvälisiä kauppareita varten ilmoitetaan täällä tänään. Kansainvälisen kauppareiden tarkoituksena tulee olemaan yhteistoiminta eri maiden välillä kaupallisissa asioissa ja samantyyppisten esiintymisen aikaansaamisen yleensä. Tämä pääoman internationale aikoo pääkortteeripaikakseen valita Kansainliiton pääkaupungin.

Madrid, toukok. 19 p. — Härkätaistelussa Place de Talaverassa puski härkä eilen illalla kuoliaaksi kuuluisan toreadorin Joselito Gomezia ja erään toisen toreadorin Picador Zurin. Gomez jätti jälkeensä 8,000,000 pesetan omaisuuden.

HE KÄÄNTÄVÄT SELKÄPUOLENSA KAPINALLISILLE

Chicago, Ill., 19 p. toukok. — Yhdysvaltain rautateiden palkkalautakunta on hyljännyt "kapinallisten" rautatieläisten anomuksen, jossa vaaditaan tunnustusta "kapinalliselle uniolle" ja otettavaksi esille miesten palkkavaatimus.

Palkkalautakunnan puheenjohtaja Barton lausui, ettei "komitea tahdo olla missään tekemisissä laittomien seurojen kanssa eikä suvaita niiden sekaantumista." Lomallaolevat rautatieläiset, joita tämän lomansa takia kutsutaan "kapinallisiksi", esittivät vaatimustensa esilleottamista ennenkuin tehdään päätös yleisessä kaikkia rautatieläisiä koskevassa palkkakysymyksessä.

DANZIGIN VAALEISSA RADIKAALEIT VOITOLLA.

Berliini, toukok. 19 p. — Danzigin vapaavaltiossa äskettäin toimitetuissa vaaleissa vanhoilliset valtasivat 34 sijaa lainlaatuajakunnassa ja radikaalit yhteensä 40. Itsenäiset sosialistit valtasivat useampia edustajia kuin enemmistö "socialistit."

L. MARTENS EI VASTANNUT KYSYMYKSIIN

Karkotuskuulustelu on lykätty pariiksi viikoksi. Palmer perääntyy

(F. P:n kirjeetieto P. Hannalta)
Washington, D. C. — Neuvosto-Venäjän edustajan Ludwig Martensin karkotuskuulustelussa toukokuun 11 ja 12 p. siirtolais-tarkastaja Shell oli pakotettu poikkeamaan laista ja rikkomaan kuulustelujen sääntöjä.

Kun Martensin ei annettu tarkastaa häntä vastaan esitettävien todistuksia, johon hänellä on laillinen oikeus ennen kuulustelun alkamista, turvautui Martens lailliseen oikeuteensa ja kieltäytyi vastaamasta kysymyksiin. Vuorokauden epävarmuuden jälkeen, tarkastaja Shell luopui ottamasta vastuuksia ja luki pöytäkirjan oikeusdepartmentin laatiman kysymyssarjan.

Kysymykset oli uskollisesti kopioitu Luskien komitean ja senaattikomitean kysymyksiksi. Tarkastaja näkyi olevan kylläntynyt omaan työhönsä ja nauraskeli pitäkseen itseään hyvällä tuulella. "Minä oletan," hän huomautti Martensille eräässä kohdin, että, "jos jatkan tämän töskän lukemista, niin pian ehkä uskon siihen itseeni!"

Tarkottamattaan Martens kummin antoi vastauksen yhteen kysymykseen. "Oletteko Venäjän Sosialistisen Liiton-neuvostotasavallan täysin valtuutettu edustaja?" kysyi Shell, lukien Palmerin katekimusta. "Olen!" huudahti Martens, antaen siten pöytäkirjaan sen vastauksen, jota Palmer on tahtonut kieltää ja peitellä.

Kun hän oli lukenut kaikki oimituut kysymykset pöytäkirjaan, Shell ilmoitti, että hallituksen puoli asian ajamisessa oli nyt päätynyt. Kuulustelu keskeytettiin tämän jälkeen pariiksi viikoksi, ja Martens lähti hallussaan ne, mitä oli alussa vaatinutkin — nim. häntä vastaan esitettävät todistukset.

Palmer näkyi muuttaneen mieltään entisestä väitöksestään, että Martens on jonkunlaisen kommunistipuolueen jäsen (jota hän ei ole) siihen väitökseen, että Martensin omat lausunnot nuka osottavat "hänen vastustav kaikkia järjestäytyneitä haittusta", koska hän kannattaa Venäjä Neuvostohallitusta ja on siihen liittynyt.

Martens on tyytynyt, että asia nyt perustuu jälkimmäiselle väitökselle. Martens enemmän kuin huomaus Wilsonin hallituksen ottavan sen kannan, että kenenkään nykyisen Neuvostovaltion kannattajan ei sallita asua Yhdysvalloissa, jos se viitsii ottaa edesvastuun päällelleen moilan edessä.

RAHTILIIKE BALTIMORESSA PYSÄHTYNYT

Baltimore, 19 p. toukok. — Tässä satamassa seisoo 141 laivaa joutilaana rautatieläisten takia, sillä rautateiden rahtiliikenteen pysähtymisen takia ei ole voitu saada lastia. Liikenne on täydellisesti seisauksissa.

Kolehmainen jää pois Olympia-kilpailuista

Tukholma, toukok. 19 p. — "Politiken" kertoo Turusta saamansa sähkösanoman perusteella että maailmankuulu suomalainen maraton-juoksija Hannes Kolehmainen on kieltäytynyt ottamasta osaa Antwerpenin olympialaisiin kisoihin Suomen edustajana, koska Suomen viranomaiset ovat ryhtyneet toimenpiteisiin työläisurheilijain kisoihin menon estämiseksi.

Kolehmainen selittää, ettei hän halua edustaa Suomen herrasluokkaa, ja on poissa koska Suomen työläisten urheiluseurat ovat kieltäytyneet ottamasta osaa porvareitten kansainvälisiin kisoihin.

Itsemurhan tehnyt ulkomaalainen oli laittomasti vangittu

Washington, D. C., toukok. 10 p. (P. W. Hanna—Fed. Press) — Andrea Salsedo, italialainen työläinen, joka hyppäsi kuolemaan Park Row rakennuksesta päästäkseen vapaaksi salaisesta vankueudesta, jota hän oli kärsinyt jo useita viikkoja oikeusdepartmentin toimesta, ei ollut laillisesti pidätetty karkoitusta varten eikä työdepartimenti tienyt mitään missä hän oli ja min-käläisessä tilassa ennenkuin sanomalehdissä julaiistiin ilmoitus hänen traagillisesta kuolemastaan.

Apulaissihteerit Louis F. Post teki ylläolevan syytteen joka päivä takaperin eduskunnan sääntökomitean edessä. Post sanoi, että hänen huomiotaan kiinnitettiin sanomalehtiutiseen, jossa mainittiin oikeusdepartmentista ilmoitetun, että Salsedo olikin oikeastaan työdepartimentin vanki ja odotti karkotusta siirtolaisinspektorin toimittaman kuulustelun jälkeen.

"Meidän asiakirjat näyttävät, ettei Salsedo koskaan ole ollut työdepartimentin vankina eikä häntä ole koskaan kuulusteltu työdepartimentin taholta. — Me emme tienneet, että sellainen mies oli vangittuna ennenkuin kuulimme hänen kuolemastaan," sanoi Post.

Utisia eri aloilta

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., May 19, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Unkari hyväksyy rauhansopimuksen. Budapest, toukok. 19 p. — Eilen ilmoitettiin täällä, että Unkarin hallitus tulee allekirjoittamaan ententen ja Unkarin välisen rauhansopimuksen. Kreivi Albert Apponyi, joka jyrkästi vastusti rauhansopimuksen hyväksymistä, on eronnut Unkarin rauhansopimuskunnasta.

Turkkilaiset ja kreikkalaiset taistelut.

Konstantinopoli, toukok. 19 p. — Turkkilaisien ja kreikkalaisien välillä on ollut taistelu 25 englannin peninkulman päässä itään Smyrnasta. Turkkilaiset ovat siellä aloittaneet hyökkäyksen kreikkalaisia vastaan ja kulettavat sinne lisäjoukkoja, heillä nähtävästikin ollen aikomus tehdä edelleen hyökkäyksiä kreikkalaisia vastaan.

NITTI JÄLLEEN ITALIAN PÄÄMINISTERIKSI.

Rooma, toukok. 19 p. — Signor Nitti, jonka ministeristö kukistui viime viikolla, on kuningas Victor Emmanuelin pyynnöstä suostunut muodostamaan uuden ministeristön. Kuningas pyysi Nittiä ottamaan tehtäväkseen uuden ministeristön muodostamisen jälkeen kun hän oli neuvotellut entisten pääministerien Tittonin ja Orlandon kanssa.

Murhayritys union-johtajaa vastaan

Chicago, 19 p. toukok. — John Kikulski, teurastamotyöläisten järjestöjen keskusneuvoston johtaja, makaa tänään sairaalassa ehkä kuolettavasti haavoitettuna. Kun hän oli menossa kotiinsa työväenkokouksesta illalla, hyökkäsi joukko miehiä hänen kimpuunsa. Pahoinpitelyn jälkeen, ampuivat roistot kuulan hänen ruumiiseensa. Missä tarkotuksessa hyökkäys tehtiin, on tuntematonta, mutta on arveltu sitä toisten kilpailevien unionivirkailijain aiheuttamaksi.

Gompers väittelee kuvernöörin kanssa

New York, 19 p. toukok. — Järjestely Samuel Gompersin ja Kansain kuvernöörin, Henry J. Allenin väittelytilaisuutta varten toukok. 28 p:nä on saatu valmiiksi. Molemmat väittelijät ovat nimittäneet komitean antamaan lausuntoja väittelyn johdosta. Väittelyn aiheena tulee olemaan Kansain teollisuus-oikeuslaki, jonka mukaan työläisten lakkoutuminen rangaistuksella uhalla kielletään ja työriitauksissa on tyydyttävä tämän kapitalistien omistaman oikeuden päätöksin.

ASUNTO-OLOT PERIN KURJAT LONTOOSSA

Sadattuhannet asuvat variksenpesää muistuttavissa hökkeleissä

Lontoo, toukok. 19 p. — Asunto-olot Lontoossa ovat häpeäksi ja vaaraksi brittiläisen valtakunnan pääkaupungille, kirjoittaa "Daily Newsissä". Siinä sanotaan: 180,000 henkilöä asuu taloissa, jotka ovat tuomittu kelpaamattomiksi ihmisten asunnoiksi; 365,000 henkilöä asuu taloissa, jotka ovat vaarallisia terveydelle, koska ne ovat ränsistyneitä, kosteita ja kaikenlaisten syöpäläisten saastuttamia; 200,000 asuu niin ahtaissa oloissa; että se koituu vaaraksi heidän terveydelleen ja siveydelleen ja on enemmän kuin 24,000 taloa, joissa val litsee aivan sietämätön tungos.

Westminsterissä, vain pienen matkan päässä parlamenttilästä, on kauhistuttavan inhottavia hökkeleitä ihmisten asuintoissa, sanoo mainittu lehti. Kensingtonin kuninkaanliikkeen kaupunginosassa on ihmisasunnoista käyviä variksenpesiä, jotka ovat tuskin vähemmän kauhistuttavia kuin ovat hökkelit Bethnal Greenissä (kaupungin itäisessä päässä). Suurilla aloilla Lontoossa vallitsee sellainen tungos työläisten asunnoissa, että sen täytyy pakosta johtaa, ja sen tiedetään johtavan, sellaisiin seurauksiin sosiaalisessa elämässä, joista on mahdoton avoimesti puhua lehden palstoilla. On miljoonia lontoolaista, eli noin seistämäs osa Lontoon asukkaista, joilla ei ole kylliksi tilaa asunnoissaan elää säädyllisesti.

Teurastusliikkeet saaneet kanteen

New York, 18 p. toukok. — Liittöhallinnon suurvalamiehit Brooklynnissä nosti eilen kanteen teurastusliikettä Morris & Co:aa ja Cudahy Packing Co:aa vastaan elintarvekeinotellusta.

Morris & Co:n väitetään myyneen eräseen kaupungin liha-kauppaan sianlihaa 39c nautla, vaikka hinta oli asetettu 33 senttiin pari päivää ennemmin. Cudahy Packing Co. oli myynyt raavaanlihaa korotetuilla hinnoilla.

JAPANIN VAALIT.

Tokio, toukok. 19 p. — Askeisissa parlamenttivaaleissa hallituspuolueiset valtasivat 265 istuinta, vastustuspuolueiset 119, nationalistit 29 ja itsenäiset 39. Hallituspuolueella tulee niinollen olemaan suuri enemmistö parlamentissa.

BOLSHEVIKIT VOITTOISIA TAISTOSSA

Neuvostohallitus on päättänyt tunnustaa Siperian tasavallan

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., May 19, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
Lontoo, toukok. 19 p. — Moskova tullessa virallisessa tiedonannossa sanotaan bolshevikien saavuttaneen voittoja taistellessaan puolalaisten kanssa Puolan rintaman pohjoisosalla. Eräällä kohdalla rintamaa puolalaiset olivat pakottetuja perääntymään poikki Beresina-joen.

Taistelu on käynnissä edelleen Kievin seutuilla, rintamalinja ollen noin neljätoista englannin peninkulmaa itään Kievista.

Juutalaisten kongressin edustajia vangittu.

Moskova, toukok. 18 p. — Erikoisen komissionin taholta tiedoitetiin tänään, että 75 edustajaa ja varaedustajaa, jotka olivat osaa täällä huhtikuun lopussa pidettyyn koko Venäjää käsittävään sionistien kongressiin, on vangittu. Syynä vangitsemiseen sanotaan olleen sen, että kongressin istunton pidettiin salassa ja että niissä oli saapuvilla lukuisia henkilöitä, joilla ei ole minkäänlaista yhteyttä sionistien liikkeen kanssa.

Kerrotaan toimeenpannussa tutkimuksessa löydetyn kompromissioivia dokumentteja, joista käy selville, että sionistit ovat läheisessä yhteydessä liittolaisten kanssa. Sionistien keskuskomitean konttorista kerrotaan myöskin löydetyn useita pomeja.

Sanotaan 80,000 Palestiinassa asuvan juutalaisten legionaalien luvanneen antaa apuaan liittolaisten armeijoille ja Henry Morgenthauin, joka enemmän on ollut Yhdysvaltain lähettälään Konstantinopolissa kerrotaan vierailleen viime syksynä Puolassa ja kehoittaneen Puolan juutalaisia alistamaan Puolan imperiaalisten komennon alaisiksi.

Neuvostohallitus tunnustaa Siperian tasavallan.

Venäjän neuvostohallitus on päättänyt tunnustaa Siperian kansanvaltaisen tasavallan, Diplomaattiset suhteet neuvostotasavallan ja Siperian tasavallan välillä avataan hetimiten.

Siperian tasavallan ja Japanin väliset neuvottelut tulevat jatkuamaan.

Enver-Pasha Bakussa.

Lontoo, toukok. 18 p. — "Timesille" lennätetään Ateenasta siellä saadun luotettavasta taholta tietää, että Enver-pasha, entinen Turkin sotaministeri, on saapunut Bakuun. Samassa tiedonannossa kerrotaan parhaillaan keskitettävän noin 50,000 miestä käsittävää venäläis-tatarilaista armeijaa taistelu varten Georgian ja Batumian vastaan ja sen sanotaan pyrkivän yhteyteen turkkilaisien nationalistien johtajan Mustafa Kemal-pashan armeijan kanssa.

Washington, toukok. 19 p. — Bolshevikkien lähellä Glibovia toimeenpaneman vastahyökkäyksen aikana puolalaiset ajoivat noin neljätoista bolshevikia Dnieper-jokeen, minne ne hukkuivat, kerrotaan tänne Varsovasta tulevassa tiedonannossa.

Elintarpeet huikeasti kohonneet Englannissa

Lontoo, toukok. 19 p. — Elintarve ministerin C. A. McCurdyn eilen antamasta virallisesta lausunnosta käy selville, että ruokataavaran hinnat ovat kohonneet 146 prosentilla siitä mitä ne olivat ennen sotaa ja että niiden hinnat tulevat edelleen kohoamaan.

Lausunnossa sanotaan, että elintarpeiden hinnat ovat kuitenkin alhaisemmat Englannissa kuin ne ovat Ranskassa, Italiassa tai Ruotsissa ja että ne ovat vain vähän korkeammat kuin Yhdysvalloissa.